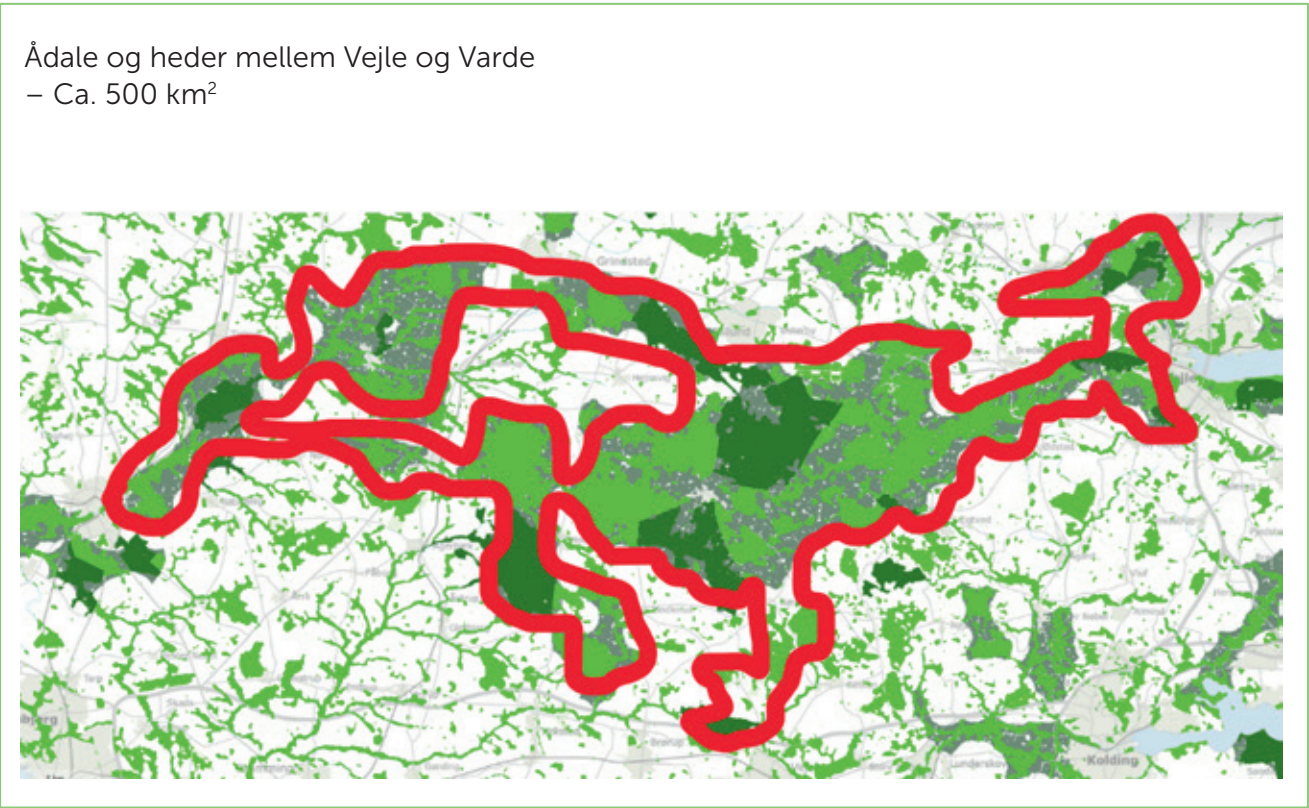

Ådale og heder mellem Vejle og Varde
– Ca. 500 km²

Beskrivelse	Naturen mellem Varde og Vejle byder på varierede oplevelser, fra hede og skov til ådale med flere vigtige naturområder, som fra øst mod vest kan inddeles i seks hovedområder. Vejle Ådal med sidedalene Egtved, Grejs og Højen Ådale er ca. 40 km lang og 2 km bred. Den strækker sig fra Trelde Næs i øst til Sejrup ved Egtved i Vest. Halvdelen er fjord, og halvdelen er ådal. Strækningen fra Vejle mod øst går bl.a. over Kongens Kær, Knabberup Sø og Haraldskær Skov, Ravning Enge og fra Vingstedcenteret og vestover er større områder omfattet af fredningsbestemmelser. Naturmæssigt er jodbundforholdene i Vejle Ådal meget afvekslende, og naturen veksler mellem våde og frodige enge og moser. Randbøl Hede og Frederikshåb Plantage. Disse lokaliteter på sandsletterne vest for Vejle Ådal er ejet af Naturstyrelsen og udpeget som Natura 2000-områder. Holme Å-komplekset; Klelund Plantage med gode chancer for at se ulv. Fra Holme Ås udløb i Varde Å ved Karlsgårde følges Holme Ådal med inddragelse af et par hundrede meter landbrugsjord på begge sider af den ret smalle ådal. Vest for Starup/Tofterup inddrages Abild Hede. Fra Tofterup følges Holme Å (stadig med inddragelse af landbrugsjord langs ådalen) frem til Hovborg. På nordsiden af åen inddrages det store plantagekompleks Baldersbæk/Skovsende/Faldhøje, og på sydsiden skabes forbindelse til den privatejede Klelund Dyrehave. Holme Å følges til sydvest for Vorbasse, hvor området går vest om byen og inddrager plantagekomplekset Stenbjergshus/Dalagergård/Hovborg/Høllund Søgård. Derfra videre til Fromsseier og Slauggård Plantager, der støder op til Randbøl Hede. Fra Vorbasse kunne man tilføje en arm, der går nord om Bække via den række af småplantager, der ligger der, og ned til Kragelund Mose, Gesten Kær, Stavshede Plantage og Gammelby-Vejen Moser. Kragelund Mose er i dag et privatejet naturgenopretningsområde. Nord for Karlsgård mod Tistrup og Sig bør en arm gå op mod nord, så skov- og naturområderne omkring Skonager Lilleå, Kybæk, Linding Å, Assenbæk og Letbæk Møller samt Kraruplund indgår. En del af arealet er ejet af Den Danske Naturfond. Dette område går videre over i Grindsted Å, respektive Ansager Å. Varde Å øst for byen til Karlsgårde Sø og Nørholm Hede samt arealer ved Nørholm gods, der netop er opkøbt af Hempelfonden med henblik på naturgenopretning.
-------------	--

Naturværdier	Vejle Å og Egtved Å slynger sig gennem området. Dalene er omgivet af stejle skrænter med skræntskov. I ådalene yngler bl.a. Sortspætte, Grønspejle og flere par af Stor Hornugle samt Havørn. Ved Ådalenes åer yngler blandt andet Isfugl, Bjergvipstjert, Vandstær, Græshoppesanger og Nattergal. Frederikshåb Plantage og områderne ved Store Råbjerg huser fine bestande af Natravn, Hedelærke og Rødrygget Tornskade. Randbøl Hede er en betydelig rastepads for Traner om efteråret.
Important Bird Areas udpeget af DOF	IBA nr. 46, Randbøl Hede; IBA nr. 48, Hedearealer ved Store Råbjerg; IBA nr. 54, Vejen Mose.
Naturtiltag	Forslaget forbinder en række større natur- og skovområder ved at inddrage landbrugsjord. I Vejle Ådal er der gennem flere år blevet gennemført naturprojekter, og der er stort fokus på det. For nuværende bliver der bl.a. igangsat et stort genopretningsprojekt af Vejle Å ved Ravning Enge. Kommunen opkøber jord til projekter herunder Grøn Trepert, og Den Danske Naturfond har også opkøbt flere områder i Vejle Ådale i de seneste par år. Etablere vandløbenes vildmark i det område, der ligger inden for følgende afgrænsning: Hodde - Letbæk - Tistrup - Yderik - Sig - Varde - Næsbjerg - Nordenskov - Hodde. I området er der gennem de seneste 15 år lavet mange fine naturprojekter, som man nu bør sammentænke: Ny Varde Å (2010), ny Holme Å (2021), Kraruplund og Letbæk og udviklingen af Karlsgårde-området. Endvidere forventes 'Vildere Varde Ådal' fra Karlsgårde til østre omfartsvej gennemført.
Lokal udvikling, rekreative tilbud og sundhed	Naturområdet bør i stor udstrækning løbe omkring den eksisterende kyst-til-kyst sti langs Varde Å og Holme Å.
Kommuner i området	Varde kommune, Billund kommune, Vejle kommune og Vejen kommune.

FOTO: HENRIK HAANING NIELSEN